

Spis treści

Wprowadzenie	9
Rozdział I. Nabaṭī – beduińskie dziedzictwo	11
Beduini	11
Historia poezji nabaṭī	12
Badacze	13
Twórcy	17
Czy kobiety tworzą poezję nabaṭī?	19
Poezja nabaṭī od Nabatejczyków?	20
Język nabaṭī – kolejny arabski dialekt?	21
Struktura formalna poezji nabaṭī	23
Tematyka poezji nabaṭī	30
Rozdział II. Nabaṭī dziś	33
Poezja nabaṭī w rozumieniu Āl Maktūma	33
Poezja miłosna	36
Miłość obywateli i troska o ich dobrobyt	57
Walka, męstwo i odwaga	64
Koń i sokół	70
Panegiryk	75
Poezja autorefleksji	77
Ojciec – głowa rodziny	82
Życie codzienne	85
Religia	91
Dialog społeczny – Zagadka	97
Rozdział III. Nabaṭī jutro	101
Nowe wyzwania	101
Ġamāl Ibn Ḥuwayrib – pionier ruchu kulturalnego w ZEA	103
Znaczenie nabaṭī	106
Zakończenie	109
Bibliografia	110
Aneks	113

*Poezja nabaṭī to odbicie społeczeństwa,
jakie jest i dokąd zmierza.*

Aḥmad Rāšid Ṭānī

Wprowadzenie

Do wyboru poezji nabaṭī na główny temat moich badań skłoniło mnie w pierwszej kolejności zainteresowanie mentalnością arabskich społeczeństw państw Zatoki Perskiej. W dalszej perspektywie odkryłam, iż czytanie oraz tworzenie poezji stanowi integralną część życia codziennego współczesnego Araba, będącą odbiciem dziedzictwa, wyznawanych wartości i wrażliwości na otaczające piękno, zawarte zarówno w otaczającym świecie jak i relacjach z drugim człowiekiem. Mój wybór padł na poezję nabaṭī z kilku powodów. Pierwszym z nich jest fakt dużej popularności właśnie tego rodzaju poezji zarówno wśród starego, jak i młodego pokolenia. Kolejno istotnym jest to, że poezja nabaṭī narodziła się w Zatoce¹ i jest kwintesencją tego regionu. Ostatnim argumentem, przy czym nie najmniej istotnym, jest uboga literatura poświęcona badaniom nad poezją nabaṭī z perspektywy badacza zachodniego.

Od czasów beduińskich aż po dziś dzień poezja stanowi ważny – jeśli nie najważniejszy – filar kulturowy tego kręgu cywilizacyjnego. Na łamach tej książki postaram się udowodnić, dlaczego omawiany przeze mnie aspekt kultury Zatoki, czyli poezja nabaṭī, jest istotny poznawczo dla dalszego rozwoju badań nad językiem i kulturą arabską. Książka prezentuje wybrane fragmenty utworów Muḥammada Ibn Rāšida Āl Maktūma – wiceprezydenta, premiera Zjednoczonych Emiratów Arabskich, władcy Dubajju, jego syna a następcy tronu Dubajju Ḥamdāna Ibn Muḥammada Āl Maktūma oraz Ğamāla Ibn Ḥuwayriba – doradcy ds. Kultury rządu Dubajju. Wybór mój padł na tych autorów, gdyż możliwym było dla mnie skonsultowanie ich poezji u źródła, wobec czego prezentuję Czytelnikowi jedynie w pełni poprawnie zanalizowane treści, pozbawione własnych domysłów i interpretacji. Książka podejmuje próbę wyjaśnienia wpływu uwarunkowań geograficznych, historycznych, religijnych i kulturowych na społeczeństwo emirackie. Społeczeństwa żyjącego w kraju z jednej strony rozwinię-

---

¹ Wg jednej z teorii wyjaśniających pochodzenie wiersza typu nabaṭī. Podana ona będzie w dalszej części pracy.

tym przemysłowo i technologicznie, ale z drugiej strony o silnych, konserwatywnych poglądach.

Zapraszam Czytelnika do odkrycia wraz z autorką fenomenu poezji nabaṭī. Pozwoli on przenieść się w przeszłość dawnej Zatoki, do społeczeństwa nomadycznych beduinów oraz poławiaczy pereł. Jednocześnie pozwoli zrozumieć lepiej współczesną kulturę tego prężnie rozwijającego się, m.in. dzięki złożom ropy – ale nie tylko – państwa, które jest coraz częściej wybieranym przez naszych Rodaków kierunkiem w celach turystycznych czy biznesowych.

W niniejszej książce do transkrypcji zastosowano system ISO (International Standardization Organization)², używany w polskich publikacjach naukowych dla języka arabskiego. Tłumaczenia wierszy z arabskiego oryginału na język polski są mojego autorstwa. Wszystkie poetyckie tłumaczenia poprzedzone zostały konsultacjami, wobec czego gwarantuję trafność analizy i interpretacji. Do zapisu nazw metafor użyto małych kapitalików, zgodnie z praktyką obecną w literaturze światowej. Wierzę, że owa publikacja wypełnia lukę w książkach poświęconych Półwypowi Arabskiemu dostępnych na polskim rynku wydawnictw naukowych.

---

² Korzystam z publikacji M. Lewickiej *System arabskiej notacji i transliteracji*, [w:] Cz. Łapicz, J. Kulwicka-Kamińska, *Tefsir Tatarów Wielkiego Księstwa Litewskiego. Teoria i praktyka badawcza*, Toruń 2015, s. 101–137.